

දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය හා අන්තර්ජාතික සංවර්ධන සමායතනය අතර 2019 අප්‍රේල් 11 දින එළඹි අංක 6346-එල්කේ දරන ණය ගිවිසුමේ III (ii) වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුවට වාර්තා කළයුතු යැයි මා සලකන මාගේ අදහස් හා නිරීක්ෂණ මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අරමුණු, අරමුදල් යෙදවීම හා කාලය

ණය ගිවිසුම අනුව, කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරවීමේ නියෝජිතයා හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නියෝජිතයා වේ.

තෝරාගත් සංවේදී ස්ථානවල කුඩා වතුහිමියන්ගේ කෘෂිකර්මාන්තයේ ඵලදායිතාව සහ දේශගුණයට ඔරොත්තුදීමේ හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු වේ. කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනය සහ අලෙවිකරණය, කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා ජලය සහ ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය යන සංරචක තුනක් යටතේ ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු ක්‍රියාත්මක වේ.

ණය ගිවිසුම අනුව, ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තුගත මුළු පිරිවැය රු. මිලියන 22,500 කට සමාන වූ එ.ජ.ඩො මිලියන 125 වන අතර ඉන් රු. මිලියන 19,800 කට සමාන වූ එ.ජ.ඩො. මිලියන 110ක් සැපයීම සඳහා අන්තර්ජාතික සංවර්ධන සමායතනය සමඟ එකඟ වී තිබුණි. ඉතිරි මුදල රු. මිලියන 1,700 ශ්‍රී ලංකා රජය හා ප්‍රතිලාභීන් විසින් මූල්‍යනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු 2019 මැයි 07 දින ආරම්භ කරන ලද අතර, 2024 ජුනි 30 දින වනවිට නිම කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු අවසන් කිරීමේ දිනය 2025 දෙසැම්බර් 31 දක්වා දීර්ඝ කර තිබුණි.

1.3 මතය

මාගේ මතය අනුව, 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එහි මුදල් ප්‍රවාහය පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.4 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විසින් විගණනය සිදුකරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ කළමනාකරණයේ සහ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය පරීක්ෂා කිරීම සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මහඟුරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද , අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය ,ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව පාලනය කරනු ලබන පාර්ශ්වයන් දැනුවත් කරන ලදී.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.1 නීතිරීති හා රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

	නීතිරීති හා රෙගුලාසි වලට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකරණයේ ප්‍රතිචාරය	විගණකගේ නිර්දේශය
(අ)	අංක සීඒඅයිආර්/2019/03-1 (Ins. & Cir) හා 2019 ජූලි 09 දිනැති සහ අංක සීඒඅයිආර්/2021/02 -02 හා 2021 අප්‍රේල් 09 දිනැති දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් දෙපාර්තමේන්තුව නිකුත් කරන ලද චක්‍රලේඛ	සියලුම රජයේ ආයතන විසින් කාර්තුවෙන් පසු ඊළඟ මාසයේ 15 වන දිනට පෙර සැපයුම්කරුවන්ට වැට් බදු ගෙවීම් පිළිබඳ විස්තර දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට යැවිය යුතුය. නමුත් ව්‍යාපෘතියේ ව්‍යාපෘතියේ ආරම්භයේ සිටම	නිරීක්ෂණය නිවැරදියි. එය 2025 ගිණුම්වල නිවැරදි කරනු ලැබේ.	දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට වැට් බදු ගෙවීම් තොරතුරු යැවිය යුතුය .

එම විස්තර සකස් කර දේශීය
ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට
යවා නොතිබුණි.

- (ආ) අංක 01/2019 හා 2019 ජාතික මෙහෙයුම් කමිටු නිරීක්ෂණය නිවැරදියි. චක්‍රලේඛයට අනුව, මාර්තු 15 දිනැති (එන්එස්සී) රැස්වීම මාස ජාතික මෙහෙයුම් කළමනාකරණ සේවා දෙකකට වරක් පැවැත්විය කමිටු කැඳවිය යුතුය. කෙසේ වෙතත්, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ජාතික යුතුය. නිකුත් කරන ලද සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ජාතික මෙහෙයුම් කමිටු දෙකක් වක්‍රලේඛය පමණක් පවත්වා තිබුණි.

3. භෞතික කාර්යසාධනය

3.1 ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු පිළිබඳ භෞතික හා මූල්‍ය ප්‍රගතිය

සංරචකය	2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට	ප්‍රමාදය/ නිරීක්ෂණය	විගණන කළමනාකරණ යේ ප්‍රතිචාරය	විගණකගේ නිර්දේශයන්
	අපේක්ෂිත භෞතික කාර්යසාධනය ප්‍රතිශතය	ලභා කරගෙන ඇති කාර්යසාධනය ප්‍රතිශතය		
සමස්ත භෞතික කාර්ය සාධනය	80	76	මෙම ව්‍යාපෘතිය 2019 අප්‍රේල් 11 වන දින ආරම්භ කරන ලද අතර 2024 ජුනි 30 වන දිනට නිම කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ව්‍යාපෘතියේ ක්‍රියාකාරකම් අවසන් කිරීමේ දිනය 2025 දෙසැම්බර් 31 දක්වා දීර්ඝ කර තිබුණි. ව්‍යාපෘතිය අවසන් කිරීමට නියමිත ඉදිරි මාස 12 තුළ ඉලක්කගත සියයට 24ක භෞතික ප්‍රගතිය සම්පූර්ණ කිරීම අවිනිශ්චිත බව නිරීක්ෂණය විය.	නිරීක්ෂණය සමඟ ව්‍යාපෘතියේ එකඟයි. ක්‍රියාකාරකම් 2025 වසර සැලසුම් කළ අවසන් වන විට කාල රාමුව තුළ සියයට 100 ක අවසන් කළ ප්‍රගතියක් අත්කර යුතුය. ගැනීම සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලසුම් සකස් කර ඇත.

3.2 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ ප්‍රතිචාරය	විගණකගේ නිර්දේශය
(අ) අම්පාර දිස්ත්‍රික්කයේ කෝමාරි ප්‍රදේශයේ සියඹලාගස්වැව ජලාශය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘතිය 2022 අගෝස්තු 24 වන දින පෞද්ගලික ඉදිකිරීම් සමාගමක් සමඟ රු.26,567,926ක කොන්ත්‍රාත්තුවක් අත්සන් කර තිබුණි . කොන්ත්‍රාත්තුවට අනුව, ප්‍රතිසංස්කරණ කාර්යය 2023 පෙබරවාරි 23 දිනට පෙර අවසන් කිරීමට නියමිතව තිබුණද, ප්‍රතිසංස්කරණ කාර්යය 2024 මාර්තු 15 වන දින දක්වා අවසන් කර නොමැති අතර ගිවිසුම්ගත කාලය ඉක්මවා යාම සඳහා ප්‍රමාද ගාස්තු අය කර නොතිබුණි. ඉදිකරන ලද වේල්ලේ ඇතැම් ස්ථානවලින් ජලය කාන්දු වන බව ද නිරීක්ෂණය විය.	නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟයි. ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නියෝජිතායතනය විසින් සොයා ගන්නා ලද සාධාරණීකරණයන් මත පදනම්ව, ද්‍රවශීලතා හානි (ප්‍රමාද ගාස්තු) යෙදීමකින් තොරව ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නියෝජිතායතනයේ නිර්දේශ මත 2024.08.10 දක්වා කාලය දීර්ඝ කිරීම 4 වතාවක් ලබා දී ඇත. වැවේහි ඇති සියලුම දෝෂ සපුරා ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නියෝජිතායතනයට වෙත භාර දෙන ලෙස කොන්ත්‍රාත්කරුට දන්වා ඇත.	ව්‍යාපෘතියේ සංවර්ධන කටයුතු නියමිත කාලය තුළ සිදු කළ යුතුය.
(ආ) 2022 සැප්තැම්බර් 20 වන දින ව්‍යාපෘතියේ ඌව පළාත් නියෝජ්‍ය ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂ කාර්යාලය විසින් පෞද්ගලික ආයතනයකින් කාබනික පොහොර කි.ග්‍රෑ. 487,500 ක් මිලදී ගැනීම සඳහා ඇණවුමක් ලබා දීමේදී, පොහොරවල ප්‍රමිතිය පිළිබඳව තහවුරුවක් ලබාගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. තෙලුල්ල ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශයට සපයන ලද කාබනික පොහොර ප්‍රමිතියෙන් තොර වීම හේතුවෙන් ප්‍රතික්ෂේප කර තිබුණි. බුත්තල සහ වැල්ලවාය ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශවලට පොහොර කි.ග්‍රෑ.366,826ක් බෙදා හරින ලද නමුත්, එම පොහොර බහාලන කවරවල නිෂ්පාදකයාගේ නම, ලිපිනය, පෝෂක ප්‍රමිතිය, කේත අංක ආදී විස්තර සටහන් කර නොතිබුණි. සපයන ලද ප්‍රමිතියෙන් තොර කාබනික පොහොර සඳහා ගෙවිය යුතු වටිනාකමෙන් සියයට 65ක් වන රු.10,729,631 ක් ගෙවා තිබුණි. මෙම ගෙවීම එලදායි නොවන වියදමක් බව නිරීක්ෂණය කෙරේ.	නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟයි.	ගොවීන්ට ගුණාත්මක පොහොර සැපයිය යුතුය.
(ඇ) මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ බුත්තල ප්‍රාදේශීය ලේකම් බල ප්‍රදේශයේ ගෝනගං ආර ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාසයේ පිහිටි පැලැස්ස වැව ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා ඌව පළාත් නියෝජ්‍ය ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂ කාර්යාලය 2022 ජනවාරි 06 වන දින පෞද්ගලික	නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟයි. ඌව ව්‍යාපෘති කාර්යාලය විසින් ගොවිජන සේවා සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශය මත ද්‍රවශීලතා හානි අඩු කරමින් ගෙවීම්	ව්‍යාපෘතියේ ක්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කළ කාල රාමුව තුළ අවසන් කළ යුතුය. සහ ප්‍රමාද ගාස්තු අය කළ යුතුය.

ඉදිකිරීම් සමාගමක් සමඟ ගිවිසුමකට එළඹ තිබුණි. 2024 ඔක්තෝබර් වන විට අදාළ කොන්ත්‍රාත් සමාගම පැලැස්ස වැව ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම අතහැර දමා තිබුණු අතර එම සමාගම වෙනත් ප්‍රමාද ගාස්තු අය කිරීමට හා කොන්ත්‍රාත්තුව අවලංගු කිරීම සඳහා කටයුතු කර නොතිබුණි.

කිරීමට පිළිමියු වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත.

(ඇ) හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටි සාමගුලිය වැවෙහි රොන් මඩ ඉවත් කිරීම සහ වැව බැම්ම ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා රු.මිලියන 9.792 ක් ගෙවා ඇති අතර ගිවිසුම්ගත මුදලින් රු.මිලියන 38.92 ක් ඉතිරිව තිබුණි. එම ඉතිරි මුදලින්, පළාත් වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුවට අයත් සාමගුලිය වැව පිහිටා ඇති ප්‍රදේශයෙන් පිටත ජූල්පල්ලම ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශයේ කෘෂි මාර්ග 9ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කර තිබුණි. එම කෘෂිකාර්මික මාර්ගය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු. මිලියන 37.526 ක් වූ අතර එය වැවේ අතිරේක කොටසක් ලෙස ඇතුළත් කර සාමගුලිය වැවෙන් පිටත පිහිටි මාර්ගය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා ඇස්තමේන්තු සකස් කර තිබුණි. ඒ අනුව, සාමගුලිය වැවේ අවිනිශ්චිත පිරිවැය විචලනය සියයට 65 දක්වා වැඩි වී තිබුණි. එම විචලනය ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂකගේ අනුමත සීමාව ඉක්මවා ගොස් තිබුණි. ඒ අනුව, ව්‍යාපෘති නිලධාරීන් කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුම උල්ලංඝනය කරමින් කටයුතු කර ඇති අතර ව්‍යාපෘති අරමුණුවලට පටහැනිව විදේශ ණය අරමුදල් වියදම් කර තිබුණි.

නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟයි.

මාතෘකා කර ඇති කරුණු සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂා කර නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා කමිටුවක් පත් කිරීමට තීරණය කර තිබූ අතර, කමිටු වාර්තාව දැනටමත් අප වෙත ලැබී ඇත. කමිටු වාර්තාව අනුමත කිරීමෙන් පසු කමිටු නිර්දේශයට අනුව වැඩිදුර ක්‍රියාමාර්ග නියෝජ්‍ය ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂ කාර්යාල මට්ටමින් ගනු ලැබේ.

කොන්ත්‍රාත් කොන්දේසි අනුගමනය කළ යුතුය.

3.3 වාරක පරීක්ෂණ නිරීක්ෂණ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ ප්‍රතිචාරය	විගණකගේ නිර්දේශය
(අ) මඩකලපුව දිස්ත්‍රික්කයේ අලයාඩි වැව ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා 2022 ඔක්තෝබර් 21 වන දින පෞද්ගලික සමාගමක් සමඟ ගිවිසුමකට එළඹ තිබුණි . කොන්ත්‍රාත්තුව අනුව, ප්‍රතිසංස්කරණ කාර්යය 2023 ඔක්තෝබර් 17 වන දින අවසන් කිරීමට නියමිතව තිබුණද, එය 2024 මාර්තු 14 වන දින දක්වා අවසන් කර නොතිබුණි. සමහර ඉදිකිරීම් ප්‍රමිතියට අනුකූල	නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟයි. නිරීක්ෂණය කරන ලද දෝෂ (ප්‍රමිතියට අනුකූල නොවන වැඩ සහ සොරොව්ව අසල කාන්දුවීම් ආදිය) කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් සැබෑ ලෙස නිම කරන ලද	ව්‍යාපෘතියේ ක්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කළ කාල රාමුව තුළ නිම කළ යුතුය.

නොවූ අතර සොරොච්ච අසල ජල කාන්දුවීම් දිනයට පෙර නිවැරදි කර තිබුණි. නිරීක්ෂණය විය.

- (ආ) දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රතිපාදන මත රු.210,321,170ක කොන්ත්‍රාත් වටිනාකමට දෙහිඅත්තාවල වැව, උණගොල්ලුව වැව, මොරගස්වැව සහ කඩපාන වැව ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේදී, කොන්ත්‍රාත් කාලය 2024 මාර්තු වන විට අවසන් වී ඇතත්, කොන්ත්‍රාත් කාලය දීර්ඝ කිරීමට පියවර ගෙන නොතිබුණි.
- දෙහිඅත්තාවල වැවේ සොරොච්චෙන් කුඹුරුවලට ජලය ගෙනයන පස් ඇල ඉදිකර අවසන් කර තිබුණද, වර්ෂාවට පස් ඇලේ බැම්ම විශාල ලෙස සේදී ගොස් විනාශ වී තිබුණු අතර කුඹුරු හැරවුම් නිර්මිතය කැඩී ගොස් ජලයට යට වී තිබුණි. තවද, මෙම කොන්ත්‍රාත්තුවේ කාල සීමාව 2024 පෙබරවාරි 08 දින අවසන් වී තිබුණද, දෙහිඅත්තාවල වැව බැම්ම, උණගොල්ලුව වැව බැම්ම සහ කඩපාන වැව බැම්ම පස් සහ බොරළු යොදා ප්‍රතිසංස්කරණය කර නොතිබූ අතර 2024 මාර්තු වන විට ඉදිකිරීම් කටයුතු නතර කර තිබුණි.
- නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟයි. කොන්ත්‍රාත් කාලය තුළ එම ප්‍රදේශයේ අහිතකර කාලගුණික තත්ත්වයන් පැවති අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඉදිකරන ලද පස් ඇල මාර්ගය සේදී ගියේය.
- ව්‍යාපෘතියේ ක්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කළ කාල රාමුව තුළ අවසන් කළ යුතුය.

3.4 උන උපයෝජිත සම්පත්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ ප්‍රතිචාරය	විගණකගේ නිර්දේශය
(අ) 2024 දෙසැම්බර් 31 වන දිනට අරමුදල් භාවිතයේ ප්‍රගතිය සලකා බැලීමේදී, අන්තර්ජාතික සංවර්ධන සමායතනය ලබා දුන් ණය මගින් මුළු ප්‍රතිපාදනය වන ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 110ත් ව්‍යාපෘතිය ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 62.37ක අරමුදල් පමණක් භාවිතා කර තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස, සියයට 56.7කි. එබැවින්, ඉතිරි අරමුදල් සමඟ ඉතිරි වසරක කාල සීමාව සලකා බැලීමේදී අරමුදල් භාවිතය අකාර්යක්ෂම වේ.	නිරීක්ෂණය නිවැරදියි	ව්‍යාපෘතියේ කාර්යයන් සැලසුම් කළ කාල රාමුව තුළ සම්පූර්ණ කළ යුතු අතර අරමුදල් කාර්යක්ෂමව භාවිතා කළ යුතුය.
(ආ) ව්‍යාපෘතිය සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජයේ එකඟ වූ මුළු දායකත්වය රු. මිලියන 2,820 ක් වුවද, සමාලෝචිත වර්ෂය වන විට රජයේ අරමුදල්වල සමුච්චිත භාවිතය රු.මිලියන 1,775ක් පමණක් වූ අතර එය එකඟ වූ මුදලින් සියයට 63කට සමාන වේ. ඉදිරි වසරේ එකඟ වූ රජයේ අරමුදලෙන් ඉතිරි සියයට 37 භාවිතා කිරීම අවිනිශ්චිතය.	මෙම මුදලින් රු.මිලියන 1,775ක් 2025/2026 වර්ෂය දක්වා ඉදිරියට ගෙන යනු ලැබේ. මෙම රු.මිලියන 1,775ත් යම් මුදලක් ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් අවසන් කිරීම සඳහා වැය කෙරේ. කෙසේ වෙතත්, 2025 මැයි වන විට ව්‍යාපෘතිය විසින් රු. මිලියන 295 ක් වියදම් කර ඇත.	ව්‍යාපෘතියේ කාර්යයන් සැලසුම් කළ කාල රාමුව තුළ සම්පූර්ණ කළ යුතු අතර අරමුදල් කාර්යක්ෂමව භාවිතා කළ යුතුය.

- (ඇ) 2024 දෙසැම්බර් 31 වන විට ඇමරිකානු ඩොලර් 30,050,660.35ක භාවිතා නොකළ ශේෂය සඳහා 2024 වර්ෂය තුළ රු.30,946,351ක එකඟතා ගාස්තුවක් ගෙවා තිබුණි. නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟයි. අරමුදල් කාර්යක්ෂමව භාවිතා කළ යුතුය.
- (ඈ) හඳුනාගන්නා ලද කෘෂිකාර්මික විද්‍යාගාර 06 ක් සඳහා කොම්පෝස්ට් පොහොරවල ගුණාත්මකභාවය මැනීමට අවශ්‍ය විද්‍යාගාර උපකරණ හා ඒ සඳහා අවශ්‍ය විද්‍යාගාර පරිභෝජන ද්‍රව්‍ය වන රසායනාගාර රසායනික ද්‍රව්‍ය සහ රසායනාගාර විදුරු භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම සඳහා 2021 වර්ෂයේදී රු. මිලියන 233.3ක ප්‍රතිපාදන ව්‍යාපෘතිය මගින් වෙන්කර තිබුණි. එම ප්‍රතිපාදනවලින් රු. 14,088,232ක් වැය කොට ලබාගත් ජීර්ණක ආසවනය ඒකක සහිත කෙපෙල්ඩාල් පද්ධතිය, ස්ක්‍රබර් පොම්ප සහ නළය සහ විෂබීජහරණ උදුන, මූල උදුන උපකරණ කට්ටල අම්පාර අන්තර් පලාත් නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ කාර්යාලයේ පාංශු විද්‍යාගාර සඳහා ලබාදී තිබුණි. ඉහත යන්ත්‍ර අනාරක්ෂිතව ගබඩා කිරීම හේතුවෙන් මියත් විනාශ කර භාවිතයට ගත නොහැකි බවට පත් වී තිබුණි. එම යන්ත්‍රවල අවශ්‍යතාවය හඳුනා නොගෙන මිලදී ගැනීම සහ අවශ්‍යතාවය නොමැති ආයතනවලට ප්‍රදානය කිරීම හේතුකොට ගෙන වැය කරන ලද මුදල් නිෂ්කාර්ය වී තිබුණි. මෙම උපකරණය පසුගිය රජය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද කාබනික පොහොර ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන යටතේ ව්‍යාපෘතිය විසින් මිලදී ගන්නා ලදී. මෙම උපකරණ අම්පාර කෘෂිකර්ම නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂවරයාට විධිමත් ලෙස භාර දී ඇත. කාබනික කෘෂිකර්ම වැඩසටහන සඳහා එම උපකරණ ආරක්ෂිතව ගබඩා කිරීම සහ භාවිතා කිරීම සඳහා ඔවුන් වගකිව යුතුය. විගණන නිරීක්ෂණයේ දී පෙන්වා දුන් පරිදි, එම වගකීම මෙතෙක් ඉටු කර නොමැත. එබැවින්, එම කාරණය නිවැරදි කිරීමට වහාම පියවර ගන්නෙමි. වත්කම් නිසි ලෙස හා ආරක්ෂිතව ගබඩා කිරීම සඳහා උපදෙස් ලබා දිය යුතුය.

3.5 මතභේදාත්මක ගනුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ ප්‍රතිචාරය	විගණකගේ නිර්දේශය
(අ) කහ බීජ කි.ග්‍රෑ. 15,000ක් මිලදී ගැනීම සඳහා 2021 අප්‍රේල් 22 දින මිල ගණන් කැඳවා 2021 මැයි 02 දින එම ලංසුපත් විවෘත කර තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව වෙත ඉදිරිපත් කර තිබුණි. එම කමිටුවේ නිර්දේශ 2021 මැයි 09 දින ලැබී තිබුණු අතර, එම නිර්දේශය මත පදනම්ව 2021 මැයි 10 දින නැවත ප්‍රසම්පාදන කමිටුව රැස්වී තිබුණි. එම කමිටුවේ සාමාජිකයන් විසින් මෙම කහ බීජ මිලදී ගැනීම සම්බන්ධ තීරණය එදින ලබාගෙන 2021 මැයි 10 දින සැපයුම්කරු වෙත මිලදී ගැනීමේ ඇණවුමක් යොමුකර තිබුණි. මෙම කහබීජ මිලදී ගැනීම සඳහා ව්‍යාපෘතියේ නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ (ඌව) විසින් රු. 2,927,300ක් ගෙවා තිබුණි. කහබීජ ඇණවුම් ප්‍රදානය කළ දින දිම එනම් 2021 මැයි 10 දිනදීම කහ බීජ විශාල ප්‍රමාණයක් ගොවීන්	නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟයි.	ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ අනුගමනය කළ යුතුය.

වෙන බෙදාහැර තිබුණු බව කහ බීජ බෙදාහැරීමේ ලේඛන පරීක්ෂාවේදී නිරීක්ෂණය විය. කහ බීජ මිලදී සඳහා ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂකගේ අනුමැතිය 2021 සැප්තැම්බර් මස ලැබී තිබූ නමුත් නියෝජ්‍ය ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂ (ඌව) විසින් 2021 මැයි 10 දිනම කහ බීජ මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම අත්සන් කර තිබුණි.

- | | | |
|---|---|--|
| <p>(ආ) ව්‍යාපෘතිය භ්‍රෝග්‍ය අවශ්‍යතාවය හඳුනාගෙන නොතිබුණි. හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ පුංචිඅප්පු ජඳුර වැව ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා අත්සන් කරන ලද කොන්ත්‍රාත්තුවේ ඇතුළත් නොවූ භ්‍රෝග්‍ය තාක්ෂණය මත පදනම් වූ සිතියම් ලබා ගැනීම සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරුට රු.2,242,000ක් ගෙවා තිබුණි. නමුත් මෙම සිතියම් ලැබී නොතිබුණි. කෙසේ වෙතත්, භ්‍රෝග්‍ය සිතියම් ලබා නොගෙන කොන්ත්‍රාත්කරුට රු.2,242,000ක් ගෙවීමට දකුණු පළාත් වාරිමාර්ග අධ්‍යක්ෂවරයා අනුමත කර තිබුණි.</p> | <p>මෙම කටයුතුවලට අදාළ සවිස්තර වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කරන ලෙස දැනටමත් දකුණු පළාත් වාරිමාර්ග අධ්‍යක්ෂවරයාට දන්වා ඇත. වාර්තාව ලැබුණු පසු අදාළ සියලු පැහැදිලි කිරීම් කඩිනමින් ලබා දීම බලාපොරොත්තු වේ.</p> | <p>භ්‍රෝග්‍ය සිතියම් ලබා නොගෙන කොන්ත්‍රාත්කරුට මුදල් ගෙවූ අදාළ නිලධාරීන්ට එරෙහිව පියවර ගත යුතුය.</p> |
| <p>(ඇ) කොන්ත්‍රාත් අංක එල්කේ-එම්ඒපී-373009-පීඕ-ආර්එන්කිව්-එස්පී යටතේ, කෘෂි ප්‍රතිරෝධක දැල් මිලදී ගැනීමේදී, දැල්වල දිග මීටර් 150 වෙනුවට මීටර් 100 දිග හා වගකීම් කාලය වසර 05 වෙනුවට 03ක් ලෙස දැක්වීම තාක්ෂණ ඇගයීම් කමිටුව විසින් නොසලකා තිබුණි. තවද, පොලී වසුන් 40 ක් මිලදී ගැනීමේදී, සපයන ලද භාණ්ඩයේ සැපයුම්කරුගේ විස්තර ඇතුළත් ස්ටිකරයක් පැවතීම හා වගකීම් කාලය තුළ උපකරණවල ඇතිවන නිෂ්පාදන දෝෂ සැපයුම්කරුගේ වියදමින් නිවැරදි කළ යුතු බවට දැක්වෙන පිරිවිතරයන් තාක්ෂණ ඇගයීම් කමිටුව විසින් නොසලකා තිබුණි.</p> | <p>පිරිවිතරවල යම් යම් අඩුපාඩු පවතින බව පිළිගනිමු; ප්‍රසම්පාදන ආයතනය ලෙස නියෝජ්‍ය ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂ කාර්යාලය, හොඳ ප්‍රසම්පාදන සඳහා පිරිවිතර සකස් කිරීමේදී සහ අනුමත කිරීමේදී වඩා හොඳ සහ උසස් ආකාරයකින් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ක්ෂණික නිවැරදි කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට තහවුරු කරයි.</p> | <p>ලංසු ලේඛනවල දෝෂ වැළැක්වීමට පියවර ගත යුතුය.</p> |
| <p>(ඈ) දේශගුණ සුහුරු වාරි කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය සඳහා බඳවාගත් උපදේශකවරුන් අතර ජ්‍යෙෂ්ඨ ඉංජිනේරු උපදේශක (මාසික දීමනාව රු.190,000), මී ඔය ඉංජිනේරු උපදේශක (මාසික දීමනාව රු.110,000), යාන් ඔය ඉංජිනේරු උපදේශක (මාසික දීමනාව රු.110,000), තිරප්පනේ ගොවි පුහුණු පාසලේ සම්බන්ධීකාරක (මාසික දීමනාව රු.160,000) බඳවා ගැනීමේදී සම්මුඛ පරීක්ෂණ පවත්වා නොතිබුණු අතර ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂවරයා සහභාගීත්වය දැරූ ප්‍රසම්පාදන කමිටුවක් මගින් ජීව දත්ත පත්‍රිකා අධ්‍යයනය කිරීමෙන් පමණක් බඳවා ගෙන තිබුණි. ඒ අනුව, උපදේශක ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශයේ 4,5,6,7,8 පරිච්ඡේදවල උපදෙස් නොසලකා හරිමින් ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂකවරයා කටයුතු කර තිබුණි.</p> | <p>නිරීක්ෂණය නිවැරදියි. සියලුම නිලධාරීන්ගේ සේවය අවසන් කර ඇත.</p> | <p>උපදේශක ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශයට අනුව උපදේශක බඳවා ගැනීම් සිදු කළ යුතුය.</p> |